

Nätverket mot hedersrelaterat våld

Organisationsnummer: 802438-2353

Adress: Inedalsgatan 11, 112 33 Stockholm

Hemsida: <http://www.natverketmothedersrelateratvald.se>

2024-08-31

Remissvar A2024/00369

Åtgärdsförslag - i syfte att avskaffa diskriminering, hot och våld i hederns namn

Bakgrund

Nätverket mot hedersrelaterat våld (Nätverket) är en nationell paraplyorganisation i ett internationellt nätverk som verkar för samarbete mellan frivilliga organisationer och offentliga institutioner. Vi strävar efter att skapa nätverk och bygga broar mellan de som kommer i kontakt med hedersrelaterat våld och förtryck. Många av oss, också bland våra medlemsorganisationer, arbetar även konkret för att hjälpa utsatta flickor och kvinnor eller också arbetar med HRV utbildningar. Det andra viktiga, eller viktigaste, målet är ***att påverka jämställdhets- och integrationspolitiken både i Sverige och i Europa i en riktning som på sikt avskaffar förtryck, hot och våld i hederns namn.***

Nätverkets styrelse prioriterar arbetet för mänskliga rättigheter i **Fadime Sahindals** anda som krävde "lika rättigheter för invandrartjejer". Några av styrelsens medlemmar har samarbetat med Fadime eller också har varit närvarande vid hennes enastående modiga framträdande den 26 mars 2001 på Rädda Barnens Måndagsträff och den 20 november 2001 vid den första riksdagskonferensen om "våld i hederns namn" där Fadime deltog som en "hemlig", oannonserad gästföreläsare. Hennes inspirerande anförande och budskap är en av de viktigaste källorna till styrelsens mångåriga arbete.

Genom konferenser, seminarier och personliga möten påminner vi våra makthavare om att hedersnormer är inte på något sätt genetiskt medfödda så att hot och våld i hederns namn skulle kunna avskaffas (i en demokrati).

Först i raden följer styrelsens relativt nya förslag:

Förslag 1.

Cancelkultur bör utredas - också i ett HRV perspektiv

Utgångspunkten:

Sveriges nuvarande utbildningsminister Mats Persson (L) säger, citat:

“En tystnads- och utpekandekultur – även kallad cancelkultur – skapar en andefattig och torftig akademisk miljö. Jag ska initiera en granskning för att kartlägga hur utbrett det är.” Källa:

<https://www.expressen.se/debatt/universiteten-ska-inte-forbjuda-kansliga-ord/>

19 januari 2023 Regeringen meddelar:

”Regeringen ger Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i uppdrag att göra fallstudier om akademisk frihet. Syftet är att ge en fördjupad förståelse för universitets och högskolors arbete med att främja och värna akademisk frihet och en kultur som tillåter fritt kunskapssökande och fri kunskapsspridning”.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/01/uka-ska-gora-fallstudier-om-akademisk-frihet/>

Nätverkets styrelse föreslår att:

Den pågående cancelkultur utredningen skall utvidgas så den fokuserar inte enbart på akademiska miljöer utan också på myndigheter och inflytelserika frivilliga organisationer som har, eller har haft, att göra med HRV frågor.

Utbredda fenomen – i första hand bland beslutfattare på alla nivåer - som kulturrelativism, konflikträdsla, tystnads- och woke kultur i ett HRV kontext bör utredas. Frågan om varför har man ”misslyckats” med att minska hederskulturernas utbredning och förebygga HRV – trots gigantiska insatser sedan år 2002 - borde ställas bland andra viktiga frågor. Massmedians roll i sammanhanget är också en viktig fråga som inte kan kommenteras här. – Alternativ: Att tillsätta *en oberoende och omfattande specifikt HRV orienterad utredning – efter 23 år av ”misslyckande” - vore nog att föredra.*

Förslag 2.

Myndigheten SST bör läggas ned.

Motivering:

Religionsfrihet är en självklarhet i demokratier men att i religioners och kulturers namn sanktionera oskuldsetiken och andra begränsningar av mänskliga rättigheter (som förbud mot kvinnopräster, förbud eller avrådan mot äktenskap över etniska och religiösa gränser, förbud mot samkönade relationer, religiöst motiverad omskärelse av pojkar, etc.) är *inget som en demokrati bör stödja med skattemedel.*

Förslaget är gammalt, ett fåtal andra engagerade NGOs, generellt kvinnorrättsaktivister med invandrarbakgrund har påtalat det otaliga gånger. Troligtvis skulle förslaget få stöd bland en majoritet t.o.m. i riksdagen. Flera *statsråd* har påtalat behovet av denna åtgärd, exempelvis f.d. statsrådet *Anders Ygeman*, citat:

*"Han (Ygeman) vill också att SST, **Myndigheten för stöd till Trossamfund**, ska läggas ner eftersom de inte klarat av att neka stöd till olämpliga trossamfund.*

– Jag tror också att man behöver lägga ner den myndighet som i dag fördelar de här medlen. För att få en nystart, och placera den här verksamheten på Kammarkollegiet eller en annan relevant myndighet, säger Anders Ygeman". Källa: <https://sverigesradio.se/artikel/6950557>

Förslaget har framförts också av andra statsråd och riksdagsledamöter – men trots sådana modiga (?) uttalanden, i stället för nedläggning höjdes bara SSTs statsbidrag.

Det skall *betonas* att åtgärden *i sig* löser inte problemet med att oskuldsetiken sanktioneras av många religiösa samfund - det skulle så klart behövas att följas upp med en rad andra åtgärder (bl.a. som det påtalas här under punkt fem).

Förslag 3.

Alla sorters synliga religiösa symboler på barn skall få stanna utanför skolans område - liksom i Frankrike.

Förslaget är också över tjugo år gammalt som anförts av ett fåtal mindre NGOs, läkare, vetenskapsmän och kvinnorrättsaktivister med invandrarbakgrund som kämpar mot HRV. Tyvärr blev frågan ofta reducerad till "slöjdebatten" trots att det gäller *alla* sorters religiösa symboler. Dessvärre har förslaget *motarbetats* eller aldrig fått stöd från inflytelserika (barn)rättsorganisationer och BO (vars uppgift som bekant är att skydda barns rättigheter i första hand - och inte föräldrarnas ideologier).

Motivering

I en demokrati borde skolan förmedla kunskap baserad på vetenskap - dvs. vetenskap som alltid förnyas och alltid får ifrågasättas - och *inte* arbeta för att förmedla eller pådyvla kunskap baserade på ovetenskapliga religiösa *dogmer* vilka *inte* får ifrågasättas. Religionsfrihet är, som sagt, en självklarhet (i demokratier) men religion tillhör hemmet och de religiösa institutionerna, inte till skolan. Dessutom: när man låter barn öppet demonstrera sina religiösa tro i skolan då arbetar skolan för segregation - inte integration, hävdar bl.a. den världsberömda författaren och poeten *Adonis*, född Ali Ahmad Said Asbar. - *Segregation eller integration, det är frågan* (utan svar).

Förslag 4.

Nätverkets styrelse stödjer forskaren Devin Rexvids förslag om ***att HRV frågan "skall bli ett eget delmål i jämställdhetspolitiken"*** och stödjer likväl hans förslag i samband med det, citat: ***"In med en hedersombudsman (HO) och koppla bort myndigheter som relativiserar hedersvåld!"*** (länk nedan).

Devin Rexvid skriver en egen kapitel i utredningen: *Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld* (SOU 2024:21) och på sid. 183 fastslår följande:

"Utredningens förslag att HRV inte ska bli ett eget delmål bygger för det första på en fragmenterad förståelse av hederskulturen och hur HRV aktivt motverkar jämställdhet. För det andra bygger förslaget på ett tämligen svagt intresse för att undersöka fler fördelar med ett eget delmål".

Forskarens motivering, citat:

"De som driver en ganska aggressiv relativistisk linje idag är Nationell centrum för kvinnofrid (NCK) som är chefsideologen för relativister, Jämställdhetsmyndigheten som utgör hjärtat i relativismen och det nya NCH dvs. nationellt centrum mot hedersvåld som utgör det

relativistiska monstrets ben. NCH sprängdes inifrån för ett tag sedan genom massavskedande av dess kader som hade mångårig erfarenhet av och omfattande kunskap om hedersfrågor. Till dessa relativiserande myndigheter kan också läggas Socialstyrelsen. Det är fler statliga förvaltningsmyndigheter som driver en relativistisk linje men de är under inflytande av de tre först nämnda”. **Källa:**

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=10160909852381226&set=a.10150523796076226>

Att den övergripande och kontraproduktiva ”hedersvårdspolitiken” i över tjugo år resulterade i att antalet hedersvårdshotade ungdomar *ökar istället för att minska* har *Nätverkets* styrelse påpekat i många år. Att myndigheterna inte klarar uppgiften att få bort anakronistiska fenomen som diskriminering, hot och våld i namn av kulturer och religioner har det påpekats sedan år 2001. En kort sammanfattning kan läsas här:

<https://www.opulens.se/opinion/debatt/varfor-har-hederskulturer-normaliserats-i-sverige/>

Nedan framförs två *gamla* åtgärdsförslag med rötter från 1993 respektive 2001 som *delvis kompletterar* Devin Rexvids nya *hedersombudsmans* förslag.

Förslag 5.

Här, under punkt fem, anförs *två* förslag som, i HRV debatternas numera historiska perspektiv, *hör ihop* - i första hand till minnet av Fadime som kommenterade dessa förslag med följande ord: *”Varför behöver vi föreslå självklarheter?”*. Det handlar alltså om en över tjugo år gamla historia så att *en kort bakgrundsinformation behövs nog för att kunna förstå varför dessa ”självklarheter” inte implementerades sedan 2001.*

5/A.

Samhällskontrakt förslaget

Det hör till historien att detta förslag övertagits eller ”adopterats” av *Nätverket* eftersom idén framfördes först år **1993** (!) av författaren och den liberala feministen Eva Moberg, som vi samarbetade med fram till hennes död (2011). *Nätverkets* styrelse omarbetade texten mera konkret år 2012 och därefter lämnade över till de respektive statsråden, en efter en. År 2001 kommenterade bl.a. Fadime förslaget som citerat ovan: *”Varför behöver vi föreslå självklarheter?”* - men trots det framfördes *inte* det offentligt då den 20

november 2001 utan bara diskuterades det "off the record". Anledningen till att inte våga lägga fram förslaget då var kulturrelativisternas aggressiva motarbete genom att förneka, förtiga eller mörka hedersmordens kulturspecifika rötter och därmed gömma frågan om de hedershotade flickornas utsatthet bakom fasaden av politiskt korrekta men i sammanhanget irrelevanta "antirasistiska" dimridåer. En upprörd Fadime reagerade så här: "*Vad har rasisterna med mina rättigheter att göra?*". (En vetenskaplig översikt och analys av dessa giftiga och onödiga hedersvåldsdebatter, som hindrar framsteg, kan läsas i boken: *Hedersmorden och orden*, prof. Simon Ekström, 2009).

Nätverkets förslag betonar vikten av att införa ett **samhällskontrakt** som alla *nyanlända* får skriva under i samband med ansökan om uppehållstillstånd. Den sökande bör tillstå respekten för svenska lagar **och de mänskliga rättigheterna** som inkluderar bl.a. den *ovillkorliga respekten* för vissa grundläggande individuella rättigheter, exempelvis "döttrars och kvinnors rätt till föräktenskapliga kärleksrelationer" och "rätten till kärleksrelationer *oberoende* av etniskt och religiöst tillhörighet". - Obs! Förslaget är i de nyanländas egenintresse - i första hand (det är deras familjer som faller sönder då ungdomar "försvenskas" och revolterar). Lika viktigt att understryka att det handlar om *universella mänskliga rättigheter* - inte om s.k. "svenska värderingar".

5/B.

"Kofi Annan förslaget"

Manliga etniska organisationer och många religiösa samfund som kultiverar oskuldsetiken har ett stort ansvar i samband med HRV frågan. Förslaget växte fram ur erfarenheterna från ett mångårigt fältarbete av Rädda Barnens Dialogprogram (1996-2011) som samarbetade med många manliga etniska organisationer och samfund i Sverige (och utomlands) i syfte att lyfta frågor om pojkars behov av positiva manliga förebilder och våldskulturers betydelse i pojkars uppfostran. Utifrån dessa erfarenheter har det hävdats att *utan att dessa segregerade manliga organisationer involveras i ett våldsförebyggande jämställdhetsarbete kommer hederssetiken (källan till HRV) inte att upphöra*. För att kunna involvera dessa organisationer - där svensk jämställdhetspolitik upplevs som kulturkolonialism - *behöver man skapa en mindre expertkommitté, inte kopplad till myndigheter utan direkt underställd integration- eller jämställdhetsministern*. Fadime själv påminde om de etniska organisationernas ansvar, fast hon brukade nämna bara "de kurdiska föreningarna". Ett par dagar *efter* mordet på

Fadime lyfte även dåvarande statsministern Göran Persson frågan och samma år påminde t.o.m. FN om de etniska organisationernas ansvar specifikt i ett HRV sammanhang - men det ignorerades också i sedvanlig ordning. Citat:

"Awareness-raising, information and education campaigns, involving religious and community leaders, which are directed at changing stereotypical societal attitudes towards the behaviour of women and men are crucial to prevent and eliminate violence against women and girls committed in the name of honour" **Kofi Annan**, 9 September 2002, UN News

Förslaget - som efter 2002 döptes till "*Kofi Annan förslaget*" - beskrivs detaljerad i *Nätverkets "Lex Fadime"* åtgärdsförslagspaket under punkt fyra. Det är alltså ett nästa förslag som inte *Nätverket* själv har "uppfunnit" utan övertagit från Rädda Barnens Dialogprogram (1996-2011). Förslaget framfördes offentligt först den 20 november 2001 i riksdagen och därefter i olika sammanhang i Rädda Barnens (RB) regi under tio år framåt - tills ett par kulturrelativister i RBs administration, efter långa interna strider, lyckades avskaffa både förslaget och dialogerna med de manliga etniska organisationerna. Det inträffade efter att den orädda ordföranden Annika Åhnberg lämnade Rädda Barnen och därefter adopterades förslaget av *Nätverkets* styrelse (2012) vars möjligheter att påverka beslutfattarna minskades avsevärt. - Apropå vikten av förslag nr. 1. här ovan om cancelkultur och dess allvarliga konsekvenser.

Samhällskontraktet och "*Kofi Annan förslaget*" har diskuterats med varje integrations- och jämställdhetsminister (som har suttit vid makten längre än ett år) och alla dessa generellt insiktsfulla makthavare har varit positivt inställda till förslagen - i princip. En kort historisk bakgrundsbeskrivning länkas här, texten publicerades i *DN Debatt* den 21 januari 2018 (Fadime-dagen):

<https://www.dn.se/debatt/tiden-ute-for-barnaktenskap-och-oskuldskontroller/>

Avslutningsvis

Dessa två förslag under punkt 5, som sagt, är gamla och bekanta för de ansvariga för jämställdhetspolitiken. Både *samhällskontrakt-* och "*Kofi Annan förslaget*" överlämnades också till vår nya jämställdhetsminister Paulina Brandberg (den 9 februari 2024) så att det är nog inte nödvändigt att gå in på flera detaljer här. (I fall någon som arbetar med HRV frågor och genuint intresserad av sådana detaljer kan

gärna höra av sig också till styrelsens kontaktperson nedan).

Att hedersvåldspolitiken i grunden misslyckats är ingen nyhet för någon som följer upp HRV frågorna sedan mordet på Pela Atroshi (1999) då i stort sätt alla ansvariga statsråd medgav "misslyckandet". Det började med Mona Sahlin som modigt erkände sin feighet ("Vi har svikit invandrarflickorna", först 2001-07-08, DN) men också vår nuvarande jämställdhetsminister medger öppet och ärligt samma misslyckandet: "*Ansvarig minister säger Sveriges arbete mot hedersvåld*":

<https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/ansvarig-minister-sagar-sveriges-arbete-mot-hedersvald>

Att i "den god viljans" namn fortsätta att stödja organisationer och samfund som odlar hederskulturer och förakt mot västvärlden och fortsätta att "inte lägga sig i de andras kulturer" just i syfte att demokratianpassa de urgamla, inte sällan *självd destruktiva* hedersnormerna men samtidigt tro på att kunna förebygga hedersvåld, har visat sig vara en "äta kakan och ha den kvar" politik. Fortsätter man med samma dubbla budskap kommer hedersförtrycket, och en rad andra negativa konsekvenser, att permanentas - om inte ett mirakel inträffar. *Nätverkets* styrelse anser ännu idag att Fadimes krav på "*invandrartjejers lika rättigheter*" borde *inte* ses som en utopi utan som en målsättning att förverkliga, bl.a. genom adekvata åtgärder beskrivna ovan.

Tack för orden

Med vänlig hälsning

från *Nätverket mot hedersrelaterat våld* - styrelsens kontaktperson

Nicklas Kelemen, etnolog / Tel: 070 054 32 20

<https://www.natverketmothedersrelateratvald.se>